

RUMPF RECHTSANWÄLTE

ALMANYA'DA ŐIRKETLERİN KURULMASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ

Herdweg 24 – D-70174 Stuttgart – Tel. +49 711 997 977 0 – Fax +49 997 977 20
e-mail: info@rumpf-rechtsanwaelte.de – Internet: www.rumpf-rechtsanwaelte.de

© 2010

Yabancıların yatırımlarının genel çerçevesi

Avrupa’nın güçlü bir milli ekonomisine sahip Almanya, hem coğrafi anlamda konum ve genişlik bakımından hem de mevcut altyapı ve eğitim seviyesi yüksek olan iş gücü bakımından, yabancı yatırımcılara büyük olanaklar sağlamaktadır. Alman ekonomisinin karakteristik özelliğini, yüzdesi % 80’lere ulaşan küçük ve orta ölçekli işletmeler oluşturmaktadır.

2007 yılı itibariyle Almanya’da yaklaşık 22000 yabancı işletme temsilciliği bulunmaktadır. Türkiye’de bulunan Alman yatırımcıları gibi, Almanya’daki Türk yatırımcıların sayısı da günden güne artmaktadır.

Alman yatırımcıları için geçerli olan hukuksal şartlar, yabancı yatırımcılar için de geçerlilik taşımaktadır. Bir başka deyişle, yabancı yatırımcıların hukuksal durumunu düzenleyen bir kanunun yapılmasına gerek duyulmamıştır. Bununla birlikte yabancı yöneticiler, müdürler ve bireysel girişimcilerin, işe alınma ve oturma izni konularında Yabancılar Hukuku hükümlerine tabi olduklarından, yine bazı sınırlamalarla karşılanmaları mümkündür.

Avrupa birliği dışından ithal edilecek mallar, yatırım malları olmaları halinde gümrüğe tabi değildirler. Sermaye transferi kara para mücadelesi gereği Alman Merkez Bankası’na (Bundesbank) 12.500 Euro üstündeki miktarları bildirim yükümlülüğü yerine getirilmek koşuluyla serbesttir.

Yeni şirketin kurulması veya mevcut bir şirketin satın alınması

Almanya’da dağıtım ötesine bir girişim projesinin gerçekleştirilmesi söz konusu olduğunda, bunun hangi hukuki şekilde olacağı sorusu karşımıza çıkmaktadır. Yabancı yatırımcılar, Alman girişimciler gibi bireysel girişimcilik şeklinde şahıs veya sermaye şirketi kurarak veya şube açarak Alman piyasasında faaliyetlerini yürütebilirler.

Türk Hukuku’ndaki “Limitet Şirketi” gibi Alman GmbH’da da ortakların sorumluluğu, esas sermaye miktarı ile sınırlıdır. Asgari sermaye miktarı ise 25.000 Avro’dur. Sermayenin tam olarak ödenmesi ile halinde ortaklar – Türk Hukukundan farklı olarak – vergi borçları gibi kamuya ait borçlardan şahıs olarak sorumlu olmazlar. Şirket bir müdür tarafından temsil edileceği için, ortakların devamlı surette Almanya’da bulunmaları da gerekmez. Bu nedenle Almanya’da ikamet etmeyen ortakların oturma izni almaları da gerekmemektedir. Diğer bir deyişle, ortak sıfatı sürekli veya geçici olarak Almanya’da ikamet hakkına bağlı değildir. Yine Türk Hukuku’ndan farklı olarak Alman Hukuku’nda limited şirketin tek kişiyle kurulması mümkündür („Einmann-GmbH“). Kasım 2008, tek bir Euro ile kurulabilen bir GmbH türü kanunlaşmış olup, bu ‘Unternehmergeellschaft’ olarak adlandırılan GmbH türü ancak küçük ve tek başına işletilecek olan işletmeler için tavsiye edilebilir.

Şahıs şirketleri için ise asgari sermaye miktarı zorunluluğu yoktur; kuruluş formaliteleri de bu doğrultuda sermaye şirketlerine nazaran daha basittir. Bu şirket türünün dezavantajı, ortakların kendi malvarlıkları ile şahsen sorumlu olmalarıdır. Ancak Komandit Şirketlerde komanditer ortak, koyduğu sermaye ile

sınırlı olarak sorumludur. Komandite ortak ise, tüm malvarlığı ile sınırsız sorumlu olup, tüzel kişi de olabilir. Bu yüzden uygulamada komandite olarak bir limited şirketiyle kurulan „GmbH & Co. KG“ yaygındır. Bu tür şirketlerde tek kişinin üç ayrı sıfatları bulunabilir: şahıs, limited şirketin tek ortağı ve ayrıca komanditer sıfatı. Şahıs şirketlerinde ortakların, devamlı olarak şirkette çalışmaları gerektiğinden, yabancı ortakların mutlaka oturma izni almaları gerekmektedir.

Alman Anonim Şirketleri („Aktiengesellschaft“) bile “tek kişilik şirket” olarak kurulabilir. Asgari sermaye miktarı 50.000 Avro'dur. Anonim şirket, ticari yükümlülüklerinden kendi tüzel kişilikleri ile sorumludur. Üçüncü kişilere karşı temsil edilmesi ve iç yönetimi, Alman hukukuna göre çok güçlü olan denetleme kurulu tarafından seçilen yönetim kurulu eliyle yapılır.

Yabancı yatırımcının, Almanya'da kendisini temsil etmesi burada şube açması yolu ile de mümkündür. Bu halde, bu yabancı temsil organının ticaret siciline kaydettirilmesi gerekmektedir.

Son olarak, zaman ve masrafta tasarruf edilmesi bakımından bir başka ihtimal, hazır bir şirketin („Vorratsgesellschaft“) satın alınmasıdır. Bu tür şirketler, anonim şirket veya GmbH olarak yalnızca satım amacı ile kurulan şirketlerdir. Hali hazırda kurulmuş ve faaliyette olan bir şirketin satın alınmasına kıyasla bu yol, başlangıçta görülmeyen faktörler veya yükümlülükler konusunda daha az risk taşımaktadır.

Almanya'da faaliyet göstermeye karar veren ve bunu yeni bir şirket kurarak gerçekleştirmek isteyenler, öncelikle ticari işletmesini, o yerdeki ticaret

dairesine (“Gewerbeamt“) kaydettirmek zorundadırlar. Buradaki memur, kayıt bilgilerini Maliye Müdürlüğüne ve meslek odalarına, sanayi ve ticaret odasına – Türkiye'de de olduğu gibi –göndermekle yükümlüdür. Üyelik aidatı, bölgeden bölgeye değişmekle birlikte, ticaret siciline kayıtlı şirketler için yıllık yaklaşık 300 Euro tutarındadır.

Belirli bir yıllık ciroyu aşan GmbH, Anonim Şirket veya tek şirketlerin mutlaka ticaret siciline kayıt edilmeleri gerekmektedir. Sicile kayıt masrafları, yaklaşık olarak 250 Euro olup, bu miktar örneğin GmbH şirket türünde, işletmenin değeri oranında artmaktadır. Bu masraflara noter masrafları da eklenmektedir.

Vergi hukukuna ilişkin açıklamalar

Almanya'da girişim ve yatırım faaliyetleri ile ilgili olarak söz konusu olan vergi çeşitleri gelir vergisi, kurumlar vergisi, ticari işletme vergisi, katma değer vergisi ile miras ve intikal vergisidir.

Gerçek kişilerin ve bu doğrultuda şahıs şirketi ortaklarının gelirlerinden gelir vergisi alınmaktadır. İkametgahları ya da sakin buldukları yer Almanya olan her kişi, geniş anlamda gelir vergisi yükümlüsüdür. Bununla birlikte ikametgahları ya da sakin oldukları yer Almanya dışında olan şahısların, Almanya içinde elde ettikleri gelirler hakkında sınırlı bir biçimde (dar anlamda) vergi yükümlülükleri vardır. Serbest meslek kategorisine girmeyen ve birine tabi olarak çalışmadan elde edilen gelirler, ücret vergisi ile vergilendirilir. Bu vergi türü, işveren tarafından doğrudan vergi dairesine ödenmektedir.

Kurumlar vergisi, tüzel kişilerden alınmakla birlikte, ödenmiş ve dağıtılmış kârın % 15'ini karşılamaktadır. Sermaye

şirketlerine yapılan kâr dağıtımları, kurumlar vergisi kapsamında değildirler. Gerçek kişilere (kişiler ve şahıs şirketleri hissedarları) yapılan dağıtımlarda ise çifte vergilendirmenin önlenmesi amacıyla yarım gelir usulü (*Halbeinkünfteverfahren*) uygulanarak dağıtılan kârın sadece yarısı vergilendirilir. Zira bu tutar üzerinde, daha önce dağıtılmış kâr payı olarak kurumlar vergisi tahakkuk etmiştir.

Almanya’da faaliyet gösteren her işletme, işletme vergisine tabidir. Burada, vergi yükümlüsü işletme sahibi, yani kendi hesabına firmayı işleten kişidir. Bu vergi tutarı, işletmenin getiri gücü ve her belediyenin kendisine göre belirlediği orana göre değişmektedir.

Buna uygun olarak da işletme vergisi olarak belirlenmiş sabit bir vergi oranı bulunmamakta, bunun yerine ödenmesi gereken bu vergi tutarı, işletme kârı ile her belediyenin kendisine göre belirlediği orana göre değişmektedir. Belediyeden belediyeye değişen bu oran % 13- 20 arasında yer almaktadır.

Bir işletmenin faaliyetleri çerçevesinde belli bir bedel karşılığında ifa ettiği mal üretimi ve hizmetlerden katma değer vergisi alınmaktadır. İşletme, kendisine faturada belirtilmiş olan katma değer vergisini ön vergi olarak, kendi vergi borcundan tenkis edebilir. Buna müsaade etme yetkisi ise vergi idaresinindir. Almanya’da katma değer vergisi oranı % 19’dur. İndirimli oranlar (% 7), gıda maddeleri, kitap ve gazete, otel, bilim ve sanat alanında kullanılan mal ve hizmetler için geçerlidir.

Gayrimenkul sahibi yatırımcılar için ilk olarak arazi alım vergisi söz konusu olabilir. Vergi yükümlüsü, kural olarak, yani akdi iktisaplarda da geçerli olmak üzere, iktisaba konu olan sözleşmenin tarafları

ve istisnaen kanuni düzenlemeler nedeniyle iktisap eden kişidir. Bu tür vergide oran, karşılık olarak verilen bedele göre belirlenmekte ve bu tutar, gerçek tutarın çok çok altında yer almaktadır. Bu oran bölgeden bölgeye değişmektedir.

Geniş anlamda vergi yükümlüsü olan kişiler ve Almanya’da şubesi olan dar anlamda vergi yükümlüsü olan yabancı işletme sahipleri, her takvim yılı için gelir vergisi, kurumlar vergisi, ticari işletme vergisi ve katma değer vergisine ait vergi beyanamesi ibraz etmelidir. Bu beyan yükümlünün yerine getirilmemesi halinde, gecikme cezası veya yaklaşık 25.000 Euro tutarında icbar cezası öngörülmüştür. Vergi dairesinin vergi emrini tebliğ etmesinden itibaren bir ay içinde vergi muaccel hale gelir.

Almanya, birden çok ülkede aynı anda tatbik edilecek paralel vergilendirmeyi önlemek için, içlerinde Türkiye’nin de (31.12.2010 tarihine kadar) bulunduğu bir çok devletle, çifte vergilendirme anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşmaların konusu olan vergi türleri, sadece gelir vergisi ve kurumlar vergisi ile sınırlı kalıp, miras ve intikal vergisini içine almamaktadır.

www.rumpf-rechtsanwaelte.de

Almanya’da hizmetinizdedir.